

ŽALBENI SUD

Slučaj broj: PAKR 4/2013

Datum: 22. oktobar 2013.g.

ŽALBENI SUD KOSOVA, sudsko veće u sastavu sudija EULEX-a Tore Thomassen, predsednik veća i sudija izvestilac, sudija EULEX-a Annemarie Meister i sudija apelacionog suda Kosova Tonka Berisha, članovi veća, uz učešće Andresa Parmasa, pravnog pomoćnika EULEX-a, na dunosti zapisničara, u krivičnom postupku protiv:

J.P.: sina xxx i xxx; rođen xxx. u xxx, Srbija; Serbin po nacionalnosti; živi u xxx, xxx; neoženjen, nije ranije kažnjavan; u pritvoru od 17 maja 2011.g. **J.P.** je optužen za 1) šverc robe prema čl. 273 (1) KZK; 2) Utaju poreza prema čl. 249(1) i (2) KZK; nezakonito izbegavanje uvoznih obaveza i ekskize prema čl. 298 Zakona o carini i akcizi; 4) pranje novca protivno članu 10.2 Uredbe UNMIK-a br. 2004/2 o Sprečavanju pranja novca i drugih povezanih krivičnih dela; 5) organizovani kriminal prema članu 274 (1) i (2) KZK i 6) neovlašteno posedovanje, kontrola, držanje ili upotreba oružja prema članu 328 (2) KZK.

Postupajući po žalbi odbrane na presudu P 45/10 uloženoj u Okružnom sudu Mitrovica 3, decembra 2012.g.;

Uzevši u obzir odgovor specijalnog tužioca na žalbu, dostavljen putem pošte 31. decembra 2012.g. i mišljenje i podnesak žalbenog državnog tužioca Kosova Claudia Pale, dostavljeno 24. juna 2013.g.;

Nakon održane sednice otvorene za javnost 22. oktobra 2013.g. u prisustvu žalbenog državnog tužioca Judit Eve Tatrai, optuženog **J.P.** i njegovog branioca Ž.J.;

Nakon rasprave i glasanja 22. oktobra 2013.g.,

Prema čl. 420 (1.4) i 426 (1) zakona o krivičnom postupku Kosova (ZKPK)

Donosi sledeću

PRESUDU

1. Presuda Okružnog suda u Mitrovici od 20. septembra 2012.g. u krivičnom predmetu br. 2/2012 preinačena je u sledećem:
  - 1.1. Odbacuje se optužnica u delu gde je J.P. optužen za neovlašteno posedovanje, kontrola, držanje ili upotreba oružja prema članu 328 (2) KZK.
  - 1.2. Pravno određenje krivičnog dela pripisanog J.P. je promenjeno u sledeće prema čl. 420 (1)4) i 426 (1).
    - 1.2.1. Presuda J.P. za krivično delo pranje novca protivno članu 10.2 Uredbe UNMIK-a br. 2004/2 o Sprečavanju pranja novca i drugih povezanih krivičnih dela, je poništena.
    - 1.2.2. J.P. je osuđen zbog organizovani kriminal prema članu 274 (1) i (2) KZK u vezi sa pranje novca protivno članu 10.2 Uredbe UNMIK-a br. 2004/2 o Sprečavanju pranja novca i drugih povezanih krivičnih dela.
  - 1.3. J.P. je kažnjen sa četiri godine zatvorske kazne i 1.000 evra novčane kazne.
  - 1.4. Odluka Okružnog suda o zapleni prema članu 60 (1) i (2) vozila crni Mercedes, registracija xxx i beli Volkswagen, registracija xxx, je poništena.
2. U preostalom delu Presuda Okružnog suda u Mitrovici od 20. septembra 2012.g. je potvrđena.
3. Žalba je delm prihvaćena kako je gore navedeno.

OBRAZLOŽENJE

I. Historijat postupka

1. Dana 13. oktobra 2010.g. tužioc je doneo rešenje o pokretanju istrage u slučaju PPS 41/2010 protiv nekoliko osumnjičenih, uključivši J.R., koji je još uvek u bekstvu. Dana 10. novembra 2010.g. tužioc je doneo rešenje o proširenju istage na S.D., koji je još uvek u bekstvu. Dana 15. februara 2011.g. policija EULEX-a uz pomoć KFOR-a je izvršila pretrase u akciji pod nazivom „xxx„. Dokazi prikupljeni u tim operacijama doveli su

tužioca do tog da izda rešenje o proširenju istage u ovom slučaju na optuženoga **J.P.**, 28. marta 2011.g.

2. Nakon proširenja istrage 26. aprila i 16. maja 2011.g. pred-pretresni sudija EULEX-a je, na zahtev tužioca, izdao Nalog za hapšenje i Nalog za pretres oba 16.maja 2011.g. dana 17. maja 2011.g. policija EULEX-a je izvela operaciju zvanu "Tambora" koja je rezultirala hapšenjem optuženoga. od tada se optuženi nalazi u pritvoru. dana 14. oktobra 2011.g. pred-pretresni sudija je odobrio produžetak istrage do 13. aprila 2012.g.
3. Tužioc je podigao optužnicu PPS br. 41/2010 protiv **J.P.** 10. novembra 2011.g. Optužen je za sledeće krivična dela.
  - 1) šverc robe prema čl. 273 (1) KZK;
  - 2) Utaju poreza prema čl. 249(1) i (2)
  - 3) nezakonito izbegavanje uvoznih obaveza i ekscize prema čl. 298 Zakona o carini i akcizi;
  - 4) pranje novca protivno članu 10.2 Uredbe UNMIK-a br. 2004/2 o Sprečavanju pranja novca i drugih povezanih krivičnih dela;
  - 5) organizovani kriminal prema članu 274 (1) i (2) KZK; i
  - 6) neovlašteno posedovanje, kontrola, držanje ili upotreba oružja prema članu 328 (2) KZK.
4. Optužnica je potvrđena 20. januara 2012.g., Rešenjem KA br. 201/11. Sudija za potvrđivanje proglasio je sve dokaze prihvatljivim. Nije bilo žalbi na rešenja sudije za potvrđivanje.
5. Suđenje protiv **J.P.** vošeno je otvoreno za javnost pred sudskim većem Okružnog suda u Mitrovici u sastavu 2 sudije EULEX-a i jedan kosovski sudija, od 15. juna do 20. septembra 2012.g., uz stalno prisustvo optuženoga, njegovog branioca i tužioca.
6. Presuda protiv **J.P.** je oglašena 20. septembra 2012.g.
7. Opštuženi **J.P.** je oglašen krivim za krivična dela pranje novca protivno članu 10.2 Uredbe UNMIK-a br. 2004/2 o Sprečavanju pranja novca i drugih povezanih krivičnih dela; organizovani kriminal prema članu 274 (1) i (2) KZK; i za neovlašteno posedovanje, kontrola, držanje ili upotreba oružja prema članu 328 (2) KZK.
8. **J.P.** je osuđen na četiri godine zatvorske kazne i novčanu kaznu od 1.000 evra zbog pranja novca; 8 godina zatvora i novčanu kaznu od 1.000 evra zbog organizovanog kriminala i na jednu godinu zatvora za neovlašteno posedovanje, kontrola, držanje ili upotreba oružja. Određena je jedinstvena kazna zatvora od 9 godina i novčana kazna od 2.000 evra. Vreme provedeno u pritvoru je uračunato prema čl. 328 (5) KZK. Oružje koje je **J.P.** posedovao

ilegalno je zaplenjeno. Prema čl. 60 (1) i (2) KZK dva motorna vozila i keš u eurima i srpskim dinarima nađeni kod optuženoga prilikom hapšenja 17. maja 2011.g. su zaplenjeni. Optuženi je bio obavezan da nadaoknadi troškove krivičnog postupka prema čl. 102 (1) ZKPK.

9. **J.P.** je oslobođen za krivična dela: šverc robe prema čl. 273 (1) KZK; Utaju poreza prema čl. 249(1) i (2) KZK i nezakonito izbegavanje uvoznih obaveza i eksците prema čl. 298 Zakona o carini i akcizi.

10. Branilac **Ž.J.** je uložio žalbu u ime optužeog **J.P.** 3. decembra 2012.g. Specijalni tužilac je 31. decembra 2012.g. podneo svoj (zakašnjeli) odgovor na žalbu putem pošte. Mmišljenje i podnesak žalbenog državnog tužioca Kosova Claudia Pale, dostavljeno 24. juna 2013.g. kao odgovor na žalbu.

II. Podnesci stranaka

A. Žalba branoca

11. Branioc **J.P.** predlaže da se poništi presuda Okružnog suda i da se optuženoga oslobodi, ili da se slučaj vrati na ponovno suđenje ili da optužei bube kažnjen blažom kaznom. On tvrdi da 1) postoje ozbiljne povrede normi krivičnog postupka u spornoj presudi; 2) bitan krivični zakon je pogrešno primenjen; 3) činjenice su pogrešno i nepotpuno utvrđene; i 4) prekršena su pravila osuđivanja. tačnije, argumenti branioca su sledeći:

12. Žalioc tvrdi da je izreka osporavane presude nejasna i u suprotnosti sa obrazloženjem. Postoje razlozi za nedostatke kod odlučujućih činjenica a obrazloženje je samo sebi kontradiktorno. Prema odbrani u spornoj presudi nema opisa izvršenja dela pranja novca; osim toga pretpostavlja se da je u postupku zamene novca izvršeno delo pranja novca, zato šta zamenjeni novac potječe od krivičnog postupanja drugih ljudi (utaja poreza, šverc). Branioc je mišljenja da je izreka sporne presude nejasna kada **J.P.** zajedno sa drugim licima i firmama opisuje kao organizovanu grupu koja se bavila švercom robe na Kosovo i izbegla plaćanje carinskih obaveza, akcize i poreza. Ovoje kontradiktorno zato šta je **J.P.** oslobođen optužbi za šverc i utaju poreza.

13. Podneseni dokazi su pogrešno procejeni šta dovodi do pogrešnih zaključaka u vezi sa postupanjem optuženog. Činjenično stanje u vezi vrste, količine i vrednosti robe utvršeno je na osnovu neprihvatljivih dokaza (nadzor nad uvozom robe-u vezi sa švercom robe utaje poreza, za kojeje **P.** oslobođen). Svedoci su uglavnom poricali bilo kakvu umešanost **P.** u ta krivična dela. Dokazi (potom i iskaz optuženoga) pokazuju da on nije imao nikakvih saznanja o tome kako se uvozi roba i definitivno nije u tome ni na koji način učestvovao. Prema odbrani, korištenje iskaza **J.P.** u prd-pretnoj fazi je bilo pogrešno, jer je odlučio da se pred sudom brani ćutanjem. **J.P.** je

oglašen krivim prema čl. 328 KZK bez ikakvih dokaza. Sud nije ustanovio na osnovu dokaza da je ukupan iznos trgovine ili navodnog šverca robom dosegao 9 000 000 evra. Sud ne sme da prihvati ovakvu argumentaciju tužilaštva. Roba nije švercana na Kosovo, nego je legalno donešena preko graničnih prelaza i propisno registrovana.

14. Čin pranja novca nije dokazan. **J.P.** nije znao da izvršava krivično delo; on nije imao nikakvog umišljaja ili motiva da izvrši zločin. Zapravo ne može da postoji krivično delo pranja novca jer je za to delo neophodno da je izvršioc svestan krivičnog dela koje izvršava i i trebalo bi da zna da je sporna imovina rezultat neke vrste krivičnog postupanja. Ništa od ovoga nije utvrđeno u **P.** slučaju. On je samo izvršavao naređenja sebi nadređenih i dobio mali profit menjajući novac i plaćajući za gorivo.

15. Nije potvrđeno ni posedovanje oružja. Otisak prsta na držaču/koricama nije dovoljan dokaz krivnje u tu svrhu. Zapravo je optuženi dao prethodno neupotrebljavane korice svom bratu godinama pre navodnog zločina.

16. Žalioc je mišljenja da oglašavanjem **J.P.** za organizovani kriminal, treba da je ranije utvrđeno da je postojala zajednička odluka i dogovor za izvršenje zločina između nekoliko pojedinaca, da su podeljene uloge i vodstvo – ništa takvo nije dokazano u ovom slučaju. Nema nikakvih dokaza o tome ko i kao je organizovao grupu, ko je vodi itd. Zato ne postoji nikakva grupa dakle ne postoji nikakav zločin u smislu člana 274 KZK. **J.P.** je radio nezavisno i ne pripada nikavoj grupi.

17. Žalioc je mišljenja da pranje novca ne može da bude osnovni zločin u organizovanom kriminalu, zato šta je minimalna kazna za ovaj zločin 4 godine zatvora šta je uslov za parnicu po članu 274.

18. **J.P.** je pogrešno kažnjen za neovlašteno posedovanje pištolja prema čl. 328 KZK, zbog činjenice da nije posedovao pištolj; dokazano je zapravo da se pištolj nalazio na benzinskoj pumpi od 25. januara-15. februara 2011.g. a ne u rukama **J.P.**.

19. Žalioc insinuira da procena suda o količini i vrednosti uvezene robe nije zasnovana na dokazima; to se zasniva samo na pretpostavci pa ni teoretski nije verodostojno, zato šta nema kapaciteta za smeštanje te količine goriva na severu Kosova i nema ni približno tolike potrošnje goriva i njegovih proizvoda u toj regiji. Odbrana tvrdi da je roba (u količinama koje je izneo sud) prešla granicu samo na papiru.

20. Šta se tiče optužbe za pranje novca, sve operacije koje je uradio optuženi su legalne i dokumentovane. On uopšte nije sumnjao, niti je trebao sumnjati, da novac možda potječe od ilegalnih aktivnosti. On nema baš nikakve veze sa akcijama koje su prethodile njegovom tehničkom zadatku menjanja novca i bankovnih transakcija. Transakcije su bile ekonomski neophodne zato šta su prihodi na Kosovu u evrima dok su dobavljači u Srbiji prihvatili samo dinare. Zaključak suda o njegovoj primarnoj ulozi su bez ikakve osnove. Činjenica da je

J.P. vodio nelicenciranu menjačnicu ne bi trebalo da se uzmu na njegovu štetu, jer je to uobičajena praksa u celoj zemlji. Ono šta je važno je da je javno bio vlasnik kancelarije. Odbrana tvrdi da pranju novca obično prethodi neko drugo krivično delo koje uključuje korupciju, ali to nije utvrđeno u ovom slučaju. trgovanje robom, za koju postoji potpuna dokumentacija, ne može da bude podvedeno pod pranje novca. Niko pri zdravoj pameti ne bi prao novac na tako primitivan način na koji je postupao optuženi. Zato je isključeno da je **J.P.** prao novac.

21. Žalioc skreće pažnju na zahtev da zaključci suda treba da se zasnivaju na obrazloženju koje ne ostavlja nikakav prostor za sumnju, u protivnom bi princip pretpostavljene nevinosti *in dubio pro reo* bio povređen.

22. Šta se tiče kažnjavanja, branioc je već iznio svoj stav da je presuda pogrešna zbog povrede procedure i bitnog zakona kao i pogrešno utvrđenih činjenica. Krivični zakon je povređen i izricanjem jedinstvene kazne jednostavnim dodavanjem dve novčane kazne od po 1 000 evra. On je također naglasio da je sudsko veće pogrešno utvrdilo otežavajuće okolnosti u paušalnom određivanju vrednosti koje nikad nisu utvrđene (količina opranog novca, v reme kada je zločin izvršen, učestalost pojedinačnih zločina, kao ni činjenicu da je on član zločinačke grupe). Pogrešno je bilo i tumačenje nezakonitog posedovanja oružja kao otežavajuće okolnosti, da je oružje bilo u nepouzdanom posedu. Ovone može da predstavlja otežavajuću okolnost jer je to konstitutivni elemen krivičnog dela prema čl. 328 KZK. Žalioc naglašava da su suprotno otežavajućim okolnostima, olakšavajuće samo navedene ali im se nije dala nikakva važnost od strane Okružnog suda.

B: Odgovor na žalbu

23. Tužioc EULEX-a u svom odgovoru zahteva da se žalba odbaci kao neosnovana i da se potvrdi kazna **J.P.**. Tužioc smatra da argumenti žalioca nisu u logičnom redu a delom nisu ni u skladu sa trenutnim zakonskim osnovama. On tvrdi da činjenični nalazi i pravno obrazloženje Okružnog suda podupiru zaključke izvedene u spornoj presudi. Šta se tiče određenih pravnih osnova koje je navodno povredio Okružni sud, tužilac argumentira sledeće:

24. Nije došlo ni do kakvih povrda proceduralnih normi. Presuda je jasna i sažeta; nema nikakvih nepodudarnosti u izreci presude ili između izreke i obrazloženja. Svi zaključci okružnog suda su dobro osnovani. Naročito kada se radi o optužni za pranje novca, izreka i obrazloženje (par.9.2(e)) sadrži opis krivičnog postupanja optuženog i činjenične nalaze vezane za taj zločin. Tužioc se ne slaže sa žaliocem da se osporavana presuda zasniva na neprihvatljivim dokazima, sa naglaskom da je obrazloženje o navodnoj neprihvatljivosti nejasno. Odbrana je propustila da istakne argument na vreme tokom suđenjai, u na bilo koji način nema ni osnove za takve tvrdnje. Svi dokazi su ispravno podneseni i procenjeni. Tvrdnja odbrane o navodno pogrešnom uvođenju pred-pretresnih iskaza optužnoga je netačna a Okružni sud je imao pravo da se osloni na ove

dokaze, čak i u situaciji kada optuženi odabere da se na suđenju brani ćutanjem kao odbrambenom taktikom.

25. Žalioc pogrešno tvrdi da se optuženi nije bavio kriminalnim radnjama, zato šta on sam ili drugi pripadnici navodne kriminalne grupe nisu izvršili jedan od glavnih zločina, tačnije šverc robe. Prema tužiocu, tačno tumačenje zakona ukazuje na to da je šverc roba zaista izvršen. važno je da zaključak da su ilegalne aktivnosti bile poznate u javnosti i tolerisane od strane vlasti. Tužilac se ne slaže ni sa žaliocem kad kaže da **J.P.** nije imao nameru da izvrši pranje novca jer nije znao za ishodišne kriminalne aktivnosti. Okružni sud je tačno ustanovio van svake razumne sumnje da je on zapravo potpuno znao o aktivnostima svojih saučesnika i nameravao je da izvrši pranje novca. Tužioc je mišljenja da je Okružni sud ispravno oglasio optuženoga krivim za krivično delo organizvanog kriminala. Tvrdnja žalioca da je to pretpostavka zbog činjenice da pranje novca ne može da se smatra pretduslovnim krivičnim delom za organizovani kriminal, je nevažea. Argument odbrane da nije bilo dovoljno dokaza za postojanje organizovane kriminalne grupe je u suprotnosti sa brojnim dokazima predstavljenim tokom glavnog pretresa, koje odbrana nije osporavala.

26. Tužilac se ne slaže sa argumentom odbrane da je sudsko veće netačno i nepotpuno utvrdilo materijalne činjenice u vezi sa iznosom utajenog poreza i ukupnu svotu dobijenu pranjem novca za korist optuženoga. Prema tužiocu postajali su detaljni dokumenti i analize uvedene u dokaze, koji na osnovu dokumentovanih dokaza jasno podupiru nalaze sudskog veća kad se radi o krivnji optuženoga. Žalioc nije nikada osporavao te dokaze tokom suđenja. Žalioc je također u krivu da je presuda za ilegalno posedovanje oružja bez ikakvih dokaza. U tom smislu, naročito dokazi DNK i podupirući iskaz svedoka S.A., na koji se poziva tužioc, jasno dokazuju da je optuženi zaista izvršio to krivično delo.

27. Navodi žalioca o presuđivanju nisu meritorni. Suprotno argumentima koje je podneo branilac, sudsko veće je navelo svaku otežavajuću i olakšavajuću okolnost koju je uzelo u obzir. Jedinstvena kazna je određena pravedno uz ispravno pozivanje na ove faktore. Činjenica da je sudsko veće dalo manje važnosti olakotnim okolnostima, kako je želeo žalioc, ne može da bude osnova za žalbu.

C. Mišljenje državnog žalbenog tužioca

28. dana 24. juna 2013.g. državni žalbeni tužioc Claudio Pala je dostavio mišljenje kao odgovor na žalbu. On podstiče Žalbeni sud da odbaci žalbu i podrži osporavanu presudu. Žalbeni tužioc se osvrnuo na to da je zaključeno da je optuženi znao o kriminalnim aktivnostima grupe, ne samo iz dokumenata zaplenjenih od optuženoga nego i iz dokaza nadzora, iz konstantnog i redovnog načina na koji je optuženi postupao sa novcem koji su primali drugi pripadnici grupe, priznanju optuženoga da je znao poreklo novca, isplatama koje je optuženi izvršio policajcima i graničnom osoblju, i konačno stalnoj saradnji optuženoga sa J.R., čak i nakon šta je saznao da R. traži

policija zbog kriminalnih aktivnosti. Žalbeni tužioc se ne slaže sa navodima branioca da je iznos prihoda od kriminalnih aktivnosti koji je utvrdio Okružni sud, zasnovan na nerealnim kalkulacijama, ukazujući na to da postoji obimna dokazna dokumentacija koja podupire ovu kalkulaciju. Žalbeni tužioc je također iskazao svoj stav da je činjenicu o švercu naftnih derivata na Kosovo sudsko veće ispravno utvrdilo na osnovu dokaza.

III. Zaključci sudskog veća

A. Opšta pitanja

29. Žalbu je na vreme podnelo ovlašćeno lice.

30. Na početku treba da se zabeleži da, zato šta je žalba loše strukturirana, argumenti žalioaca nisu u logičnom poretku i delom su stavljene pod pogrešne naslove, Žalbeni sud smatra nemogućim da u potpunosti prati strukturu žalbe u svojim donjim analizama. Zato je na brojne tvrdnje žalioaca odgovoreno pod drukčijim pravnim osnovama od onih koje je predložio branioc.

31. Nadalje treba da se istakne, pre nego pređemo na analizu argumenata žalioaca, odnosi se na efekat zakona br. 04/L-209 o amnestiji (Zakon o amnestiji) na ovaj slučaj. Ovaj zakonski akt doneo je Predsednik Republike Kosovo 18. septembra 2013.g. i objavljen je u Službenom listu Republike Kosovo/br.39 dana 19. septembra 2013.g. Zakon je stupio na snagu 4. oktobra 2013.g. Prema čl. 2(1) Zakona o amnestiji, svi izvršioc prestupa navedenih u čl. 3 ovog zakona koji su izvršeni pre 20. juna 2013.g. treba da dobiju potpuno izuzeće od krivičnog progona ili od izvršenja kazni za ovakva krivična dela, u skladu sa odredbama i uslovima čl. 3 ovog zakona. Prema čl. 3(1.2.5) krivično delo neovlašćenog posedovanja, kontrole ili vlasništva nad oružjem prema čl. 328 (2) KZK, spada pod odredbe amnestije. zato šta je **J.P.** izvršio krivično delo neovlašćenog posedovanja, kontrole ili vlasništva nad oružjem pre datume određenog u čl. 2(1) Zakona o amnestiji, mora da bude izuzet od krivičnog progona u vezi sa ovim zločinom.

32. Iz gore navedenih razloga Žalbeni sud odbacuje optužbe za krivično delo neovlašćenog posedovanja, kontrole ili vlasništva nad oružjem prema čl. 328 (2) KZK, protiv **J.P.**. Zato se nadalje nismo bavili argumentima žalioaca vezano samo za presudu **J.P.** prema čl. 328 (2) KZK.

33. Šta se tiče argumenata iznesenih u žalbi, Žalbeni sud navodi sledeće:

B. Navodna povreda zakona o postupku

34. Žalbeni sud se ne slaže sa argumentom koji je izneo žalioac da je Okružni sud bitno povredio norme zakona o postupku.

35. Branioc osporava presudu Okružnog suda zbog 1) kontradikcija između izreke i obrazloženja presude Okružnog suda i 2) i unutar obrazloženja presude. Takve kontradikcije mogu da se vide samo u situaciji gde postoje logične nedoslednosti između zaključaka koje je doneo sud u izreci presude i obrazloženju ili između različitih činjenica koje je utvrdio sud. Ipak, ovo veće nije moglo da prepozna nijednu takvu nedoslednost u presudi Okružnog suda. Jednostavno činjenica sa kojom se branioc ne slaže su zaključci izvedeni u presudi, ne predstavljaju povredu kako on tvrdi.

36. Ni žalbeni sud se ne slaže sa žaliocem da je sporna presuda nejasna i da joj nedostaje obrazloženje o ključnim činjenicama. Ovo veće je mišljenja da obrazloženje Okružnog suda može lako da se prati, logično je i dosledno. Svi zaključci sudskog veća su čvrsto osnovani i stoje na čvrstoj činjeničnoj osnovi. Dakle, optužba da sporna presuda nije jasna nema osnovu. Tvrdnja žalioca da je za određivanje kazne korišten neprihvatljivi dokaz ne stoji. Najpre treba da se primeti šta je branioc eksplicitno izjavio na pretresu, tačnije da on ne osporava nijedan dokaz koji je podnelo tužilaštvo. Promeniti ovaj stav tek u žalbi jasno je zakašnjelo, neprofesionalno i u svetlu stvarnih dokaza beznačajno. Glavna kritika žalioca protiv dokaza je, da je pogrešno osloniti se na nadzor roba vezano za zločine za koje je utvrđeno da optuženi nije kriv. Odbrana ne naglašava jasno zašto je baš taj dokaz neprihvatljiv. Razlog za to ne može da bude samo činjenica da je optuženi oslobođen optužbi za šverc, za izbegavanje carinskih obaveza, akciza i poreza. Žalbeno veće smatra da uprkos činjenici da je **J.P.** oglasen nevinim za gore navedena krivična dela, dokazi o izvršenju tih zločina su važni pri odlučivanju o njegovoj krivnji u delima pranja novca i organizovanog kriminala. Postojanje ovih osnovnih zločina je ključni element koji pokazuje da je **J.P.** sa namerom operirao sa prihodima od krivičnih aktivnosti. Količina švercane robe i iznos carinskih obaveza, akcize i utaja poreza su podupirući dokaz pri utvrđivanju obima prihoda koji je opraio optuženi. Ovo je i faktor doprinosa kod utvrđivanja tačne presude za prestupe optuženoga.

37. Pogrešna je tvrdnja žalioca da je pravna ocena Okružnog suda da je roba zaista prošvercana na Kosovo a ne legalno uvezena, svakako bi prekršila zakon. Primarni zadatak sudskog veća je da proceni zakonske argumente i da kvalifikuje činjenice. Okružni sud je to uradio u ovom slučaju i to nije ni na koji način kršenje zakona o postupku.

38. Žalioac ne objašnjava na koji je način izreka presude slaba kada oslobađa **P.** od optužbi za šverc i utaju poreza, ali ga osuđuje po optužbi za organizovani kriminal. Jasno je iz izreke presude za šta je osuđen a za šta oslobođen. Iz obrazloženja je također jasno zašto je to tako. Utvrđen je udeo **J.P.** u operacijama organizovane kriminalne grupe kao uloga čoveka koji radi sa novcem. On je stajao iza finansijskih operacija od prihoda od prodaje švercane robe, pa ga se s pravom smatra članom organizovane kriminalne grupe.

39. Branioc greši i kada tvrdi da sud nije mogao da uzme u obzir pred-pretresne iskazie optuženoga, kad je optuženi odlučio da se brani ćutanjem tokom glavnog pretresa. Ukoliko je optuženi svedočio u bilo kojoj fazi postupka, a potom odlučio da se brani ćutanjem, to ne znači

da će njegova nova odbrambena strategija utjecati na već date iskaze. ZKPK ne isključuje upotrebu ovih ranije datih iskaza optuženoga.

C. Utvrđivanje činjenica

40. Žalbeni sud se ne slaže sa žaliocem da je Okružni sud pogrešno i nepotpuno utvrdio činjenično stanje.

41. Šta se tiče prigovora odbrane na procenu celokupne količine švercane robe i utajenog poreza, veće primećuje da je prvenstveno privilegija suda da napravi ovakvu procenu. Uloga pregleda žalioaca je da se suzdrži naročito pri utvrđivanju da li su procene izvršene u skladu sa procedurom, sa pravnim normama i da nisu urađene površno. Opšti princip žalbenog postupka je da žalbeni sud mora da utvrdi veličinu razlika u činjenicama do kojih je došlo sudsko veće, zato šta je sudsko veće u najboljoj poziciji da proceni dokaze. Vrhovni sud Kosova je u tom smislu primenio standard o „neometanju nalaza sudskog veća osim ako dokazi na koje se oslanja sudsko veće ne bi mogli da budu prihvaćeni pred bilo kojim drugim razumnim sudom kao činjenice, ili kada je njihova procena činjenica bila potpuno pogrešna,, (*Vrhovni sud Kosova, AP-KZi 84/2009, 3. decembar 2009.g.; par. 35; Vrhovni sud Kosova, AP-KZi 2/2012, 24. septembar 2012.g., par. 30*) Pristup koji je uzeo Vrhovni sud odražava principo žalbenog postupka koji je primenjen – ne samo u opštem zakonu nego i u civilnom sudstvu kao i u međunarodnim pravnim postupcima. (*vidi npr. Vrhovni sud Irske, Hay v. O, Grady, (1992) IR-210; Federalni sud pravde Nemačke, BGHSt10, 208 (210); Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju, Tužilav v. Kupreškić et alia, IT-95-16-A, Presuda po žalbi, par. 28 et seq.*) Veće ne nalazi nikakve povrede u vezi sa procenom činjenica na prvostepenom sudu.

42. Veće naglašava da su dokumante, na kojima je okružni sud zasnivao svoje procene, branioc nije osporavao tokom suđenja. zapravo u ovim dokumentima nema ničega šta bi ih činilo spornim, jer ovi dokumenti jednostavno predstavljaju sažetak kalkulacija na osnovu knjigovodstva umešanih firmi i od dokumenata koji se odnose na uvozne deklaracije pokazane na granici. definitivno je pogrešno tvrditi, kao šta je utadio branioc, da nema dokaza koji podupiru zaključak Okružnog suda u tom smislu. U osporavanoj presudi postoje jasni osvrti na Podnesak za prihvatanje pisane dokaze: ključni dokumenti – od 27. jula 2012.g., koje je sud uzeo u obzir (vidi str. 17, par. 8.1).

43. Žalioc greši kada kaže da čin pranja novca nije ispravno opisan u presudi. Zapravo i sam žalilac se poziva na deo ovog opisa: **J.P.** je menjao valute za druge članove bande. Ali ima toga još – u presudi su aktivnosti pranja novca opisane kao menjanje i transakcije sa novcem za koji se znalo da potječe od kriminalnih aktivnosti, optuženi je vodio beleške o isplatama osoblju na granici i policiji, on je operirao velikim količinama keša (skupljao ga je po benzinskim pumpama, gde su prošverceni naftni derivati prodavani), i to pretvarao u „legitiman,, novac u više navrata (vidi str. 21-24 u presudi Okružnog suda).

44. Ovo veće se ne slaže sa kritikom branioca da su dokazi pogrešno ocenjeni. Žalio se naprosto ne slaže sa zaključcima Okružnog suda, ali ne može da pruži nikakvu analizu da obori ili bar ugrozi ove zaključke. Pošto nema nikakvih proceduralnih pogrešaka, koje bi zahtevale suprotno, treba da se složimo sa ocenama Okružnog suda, zato šta ostaju kod svog primarnog diskrecionog prava da procene dokaze. Ovo se odnosi i na činjenicu da li je optuženi znao za kriminalnu pozadinu novčane zarade, njegove ili nečije druge. Okružni sud je s pravom zaključio da **J.P.**, ne samo da je znao za bazične kriminalne aktivnosti uopšteno, nego je zapravo bio deo te šeme sa određenom ulogom da se bavi prihodom od prodaje švercane robe.

45. Žalbeni sud smatra da stav branioca da se procena suda količine i vrednosti švercane robe ne oslanja na dokazima, nije meritoran. On kaže da se zasniva na pretpostavkama i da nije ni teoretski moguć, zato šta na severnom Kosovu ne postoje kapaciteti za skladištenje navodnu količinu naftnih derivata i da nema ni približno dovoljno potrošača naftnih derivata u regiji. Gornje spekulacije branioca nisu poduprte nikakvim činjenicama, dok se kritikovani zaključci Okružnog suda zasnivaju na deklaracijama o uvozu naftnih derivata, kao i na dokumentaciji zaplenjenoj u firmama umešanim u to, koji prikazuju prodaju švercanih naftnih derivata na Kosovu. Treba da se zabeleži da prodaha naftnih derivata na severu Kosova nije ograničena samo na lokalno stanovništvo. zato je besmisleno spominjati da lokalno stanovništvo nije moglo da upotrebi toliku količinu navodno prošvercanih naftnih derivata.

46. Nema dokaza koji bi podržali stav žalio da je roba samo prešla kosovsku granicu na papiru ili da je roba smesta ponovo uvezena u Srbiju. To nije ništa drugo nego još jedna špekulacija branioca, koja je suprotna prikupljenim dokazima (pre svega dokumentima za koje je tužilaštvo dalo podnesak o uvođenju pisanih dokaza: ključni dokumenti, koji su dostavljeni Okružnom sudu 27. jula 2012.g.).

47. Tvrdnja žalio da se dela **J.P.** ne mogu smatrati pranjem novca, jer u njegove akcije bile javne i dokumentovane, predstavlja nerazumevanje zakona. Operacije koje predstavljaju pranje novca mogu lako da budu (i zapravo uglavnom jesu) naizgled normalne novčane transakcije. Ono šta ove transakcije pretvara u zločin jeste poreklo korištenih sredstava i svrha transakcije. Tvrdnja kako nije znao za osnovne kriminalne aktivnosti i nije ništa sa njima imao, opovrgnuta je doslednom i čvrsto zasnovanom analizom predstavljenom u presudi Okružnog suda. Shvaćanje branioca da bi zločin pranja novca trebao da bude povezan sa korupcijom, je paušalno i bez uporišta. Pranje novca je pokušaj da se prihod od kriminala prikaže kao legalna zarada i ne mora nužno da bude povezano sa zločinom korupcije. Mogućnost da u nekim slučajevima postoji kombinacija šeme pranja novca sa korupcijom, ne menja ovo.

48. Prema braniocu činjenica da je optuženi vodio nelicencirnu menjačnicu ne bi trebala da mu se stavlja na teret. To je istina, alikratko rečeno to mu i nije stavljeno na teret. Činjenica da je **J.P.** vodio menjačnicu (licenciranu ili ne) važna je samo zato šta je ona bila jedan od načina na koji je odraživao pranje novca.

D. Primena materijalnog prava

49. Žalbeni sud se ne slaže sa ocenom branioca da je Okružni sud pogrešno primenio materijano pravo na štetu optuženoga. Argumenti žalioaca na ovu temu se zasnivaju na pogrešnom shvaćanju zakona, kao i na običnom neslaganju sa činjenicama koje je utvrdio Okružni sud. Ovo veće se u potpunosti slaže sa ocenom činjeničnog stanja koje je utvrdio Okružni sud. Žalbeni sud sa više detalja nalazi sledeće:

50. Okružni sud je savesno i van razumne sumnje dokazao zločine i **J.P.** je oglašen krivim za njih. Dugi popis dokaza koji podupiru njegovo proglašenje krivim za pranje novca predstavljen je u osporavanoj presudi (vidi str. 21-23 osporavane presude sa opisom predstavljenih dokaza; i str. 23-24 sa ocenom Okružnog suda tih dokaza). Posledično tome Okružni sud je objasnio zašto se došlo do zaključka da je **J.P.** kriv za pranje novca, na osnovu podnešenih dokaza. Okružni sud je adekvatno obrazložio zašto postupci optuženoga predstavljaju krivično delo organizovanog kriminala (vidi str. 24-25 sporne presude).

51. Tvrdnja branioca da pranje novca ne može da bude osnovno krivično delo organizovanog kriminala je takođe pogrešna. Branioac tvrdi da **J.P.** ne može da bude optužen za krivično delo organizovanog kriminala jer nije optužen za nijedan zločin koji bi nosio obavezno minimalno kažnjavanje. Branioac tvrdi da osnovno krivično delo organizovanog kriminala treba da nosi obavezno minimalno kažnjavanje od 4 godine zatvorske kazne, a u ovom slučaju minimalna obavezna kazna za pranje novca je određena KZK (30 dana). Gornja sugestija žalioaca je pogrešna, zato šta temin „kažnjivo zatvorom od najmanje“, treba da se razume kao „biti u stanju da bude kažnjen sa“, određenom kaznom rađe nego „biti kažnjen minimalnom od“, određenom kaznom (vidi u vezi sa prethodnom praksom ŽS, npr. Rešenje u slučaju br. PN 496/13 (G.) od 19. juna 2013.g. uz dodatni osvrt na ranije tumačenje zakona od strane Vrhovnog suda po identičnom pitanju).

52. Iako tvrdnje branioca ne mogu da navedu Okružni sud da opozove primenu materijalnog prava, žalbeni sud primećuje da je Okružni sud zaista pogrešno primenio materijalno pravo i da sporna presuda treba da se po ovom pitanju preinači.

53. **J.P.** osuđen je za oba krivična dela, organizovani kriminal prema članu 274 (1) i (2) KZK i pranje novca protivno članu 10.2 Uredbe UNMIK-a br. 2004/2 o Sprečavanju pranja novca i drugih povezanih krivičnih dela. Vrhovni sud je u prethodnoj presudi naglasio da čin organizovanog kriminala zahteva izvršenje „bazičnog“, zločina, uz izvršenje organizovanog kriminala prema članu 274 KZK. Formulacija koja se koristi kroz celi čl. 274 KZK jasno propisuje da je izvršenje osnovnog zločina konstitutivni element tog zločina. U protivnom, pojedinac bi mogao da bude oglašen krivim za isti čin, koji čini deo obaju krivičnih dela, organizovanog kriminala i osnovnog krivičnog dela. Ova situacija bi mogla da prekrši zabranu

dvostruke kazne za jedno te isto delo.¹ Žalbeni sud se slaže sa ovim tumačenjem Vrhovnog suda i utvrđuje da je neophodno preinačiti spornu presudu. U ovom slučaju krivično delo organizovani kriminal je podčinjeno krivičnom delu pranja novca kao „osnovno,“ delo za njega. Zato je **J.P.** kriv za izvršenje krivičnog dela organizovanog kriminala prema članu 274 (1) i (2) KZK u vezi sa krivičnim delom pranja novca protivno članu 10.2 Uredbe UNMIK-a br. 2004/2 o Sprečavanju pranja novca i drugih povezanih krivičnih dela. Iz ovog razloga i imajući na umu diskreciono pravo žalbenog suda prema čl. 420(1)4) i čl. 426 (1) ZKPK pravna oznaka krivičnog dela pripisanog **J.P.** treba da bude ispravljena u skladu sa tim.

E. Izricanje kazne

54. Veće beleži da primenjivi ZKPK daje za pravo Žalbenom sudu da razmotri određivanje kazne prvostepenog suda. Ipak, veća također priznaje da je određivanje kazne prvenstveno zadatak sudskog veća, koje općenito treba da poštuje Žalbeni sud. Sudijama sudskog veća poverena je široka diskrecija pri određivanju odgovarajuće kazne zbog njihove obaveze da individualizuju kažnjavanje koje odgovara okolnostima opuzenoga i težini krivičnog dela. Zato je područje za razmatranje Žalbenog suda ograničeno zbog čega žalbeno veće smatra da može da se meša u nalaze sudskog veća u slučaju da je sudsko veće pri donošenju odluke o kazni prekoračilo svoje zakonske ovlasti (čl. 404(5) ZKPK), propustilo da korektno odredi kaznu (čl. 406(1) ZKPK) ili odredilo kaznu koja ni na koji način ne može da se smatra pravednom; potonji je slučaj izricanja kazne, u svetlu mogućeg dometa raspoloživih kazni, a ta je neobjašnjivo visoka ili niska.

55. Kod nalaza u delu IID ove presude, Veće primećuje da je prvostepeni sud pogrešno izrekao kaznu optuženome time šta je razdvojio kazne za krivična dela organizovanog kriminala i pranja novca. Okružni sud je kaznio **J.P.** sa 4 godine zatvora i 1000 evra novčane kazne za pranje novca i 8 godina zatvora i 1000 evra novčane kazne zbog organizovanog kriminala. Zato sporna presuda treba da se prinači i **J. P.** treba kazniti jednom jedinom kaznom zbog organizovanog kriminala u vezi sa krivičnim delom pranja novca.

56. Kod izricanja kazne **J.P.** krivičnog dela organizovanog kriminala, Žalbeni sud nalazi da postoje olakšavajuće okolnosti u smislu čl. 66 2) KZK, koje ukazuju na to da bi se svrha kazne mogla postići blažom kaznom. Najpre treba da se uzme u obzir da krivično delo pranja novca uključuje prihod od kriminalnih aktivnosti, koje može da potpadne pod amnestiju. Krivično delo šverca roba prema čl. 273 (1) KUK; utaje poreza prema čl. 249 (1) i (2) KZK; i nezakonito izbegavanje uvoznih obaveza i ekscize prema čl. 298 Zakona o carini i akcizi – osnovna krivična dela, iz kojih proizlaze svi krivični prihodi od pranja novca – pokriveni su čl. 3(1.2.8.4); (1.2.8.3) i (1.1.13.12.3) zakona o amnestiji. zato možemo da imamo slučaj u kome će **J.P.** biti kažnjen za pranje zarade od gore spomenutih krivičnih dela, dok lica koja su zapravo izvršila gore spomenuta krivična dela, ostaju slobodna zbog amnestije. Ostaje činjenica da je krivično delo

---

¹ Videti Presudu Vrhovnog suda Kosova u slučaju Ap-Kz 61/2012 od 2. oktobra 2012.g., par. 48.

pranja novca kriminalizovano kao pogrešno postupanje samo po sebi i da primena amnestije ne oslobađa od krivičnog dela šverca roba; poreza, utaje carinskih dadžbina ili izbegavanje akcize, Žalbeno veće je mišljenja da u svrhu pomirenja predviđenog zakonom o amnestiji, ali i zbog pravičnosti, kazna **J.P.** treba da bude značajno smanjena. kao dodatne faktore u korist smanjenja kazne, Žalbeni sud beleži da je uloga **J.P.** bila ograničena na transakcije zarade od osnovnih zločina. Iako je **J.P.** bez sumnje bio član kriminalne grupe, on nije imao vodeću ili stvarnu kontrolu nad postupcima ove grupe u smislu šta da se radi sa zaradom od zločina, jer je bio samo osoba koja je izvršavala zadatke koje su mu dodelili članovi grupe sa višom pozicijom u grupi. Ovo veće ga doživljava kao manje značajni lik u ukupnoj kriminalnoj strukturi grupe. Uz to je i njegova lična zarada od izvršenih zločina bila minorna.

57. Za krivično delo organozovanog krimnala prema čl. 274 (1) KZK najmanja moguća kazna je zatvorska kazna od 7 godina. Prema čl. 67 (1.2) KZK kada su ispunjeni uslovi iz čl. 66 KZK, sud može da umanji kaznu na jednu godinu zatvora kada je predviđen minimum od tri godine za krivično delo. Dole potpisano veće nalazi, uzevši u obzir olakšavajuće okolnosti opisane u paragrafu 55 ove presude i ograničenja po čl. 67 (1.2) KZK, da bi **J.P.** trebao da bude kažnjen zatvorskom kaznom u trajanju od 4 godine i novčanom kaznom od 1000 evra.

58. Nadalje, pošto optužba za neovlašteno posedovanje, kontrola, držanje ili upotreba oružja prema članu 328 (2) KZK protiv **J.P.** treba da bude odbačena, sporna presuda posledično također treba da bude preinačena u smislu kazne izrečene za ovo krivično delo tako da se poništi izrečena kazna.

59. Kako je očit iz gore navedenog, **J.P.** će biti kažnjen jednom jedinstvenom kaznom. Zato sporna presuda treba da bude poništena šta se tiče jedinstvene izrečene kazne protiv njega.

60. Žalbeno veće beleži da, iako je optužba za neovlašteno posedovanje, kontrola, držanje ili upotreba oružja prema članu 328 (2) KZK protiv **J.P.** odbačena, to ne oslobađa optuženoga od svih posledica njegove prvotne kazne za krivična dela koju je izrekao Okružni sud u Mitrovici. Nime, spornom presudom Okružni sud u Mitrovici je zplenio pištolj i municiju za kojeje utvrdio da su bili u neovlaštenom posedu **J.P.**. Prema čl. 9 zakona o amnestiji, uprkos primene amnestije, prema ovom zakonu za bilo koje krivično delo, ako je predmet zaplenjen prema zakonu tokom krivičnog postupka zasnovanog u celosti ili u delu na krivičnom delu, lice koje je amnestirano nema pravo da traži povrat tih zaplenjenih predmeta. zato Žalbeni sud podupire odluku Okružnog suda u Mitrovici o zapleni prema čl. 328 (5) KZK, pištolja i municije, koji su zaplenjeni iz ilegalnog poseda **J.P.**.

61. Prema čl. 60 (1) i (2) KZK Okružni sud je zaplenio dva motorna vozila i keš u evrima i srpskim dinarima, koji su otkriveni kod optuženoga prilikom hapšenja 17. maja 2011.g. Žalbeni sud je zadovoljan da na osnovu dokaza (vidi par. 7.1 sporne presude) postoji dovoljno razloga za verovanje da novac nađen kod **J.P.** pri njegovom hapšenju, zaista potječe od izvršenja krivičnih dela te ja zato ova zaplena zakonita. Ipak, Žalbeni sud se ne slaže sa zaključkom da imotorna

vozila oduzeta **J.P.** mogu da budu zaplenjena po čl. 60 (1) i (2) KZK. Nema nikakvih naznaka u spornoj presudi da motorna vozila u vlasništvu **J.P.** potječu od dobitaka iz krivičnih dela. Iako su neki dokazi u vezi sa pranjem novca koje je izvršio **J.P.**, zaplenjeni iz tih vozila, to nije dovoljno da vozila smatramo objektima namenjenim korišćenju pri izvršenju krivičnih dela. Zato sporna presuda treba da bude preinačena u ovom smislu.

62. Iz gore navedenih razloga Žalbeni sud je odlučio kao u izreci presude.

Napisano na Engleskom, službenom jeziku. Presuda sa obrazloženjem sačinjena i potpisana dana 19. novembra 2013.g.

Predsednik veća

_____
Tore Thomassen
Sudija EULEX-a

Član veća

Član veća

Zapisničar

_____
Annemarie Meister
Sudija EULEX-a

_____
Tonka Berisha
Sudija

_____
Andres Parmas
Pravni pomoćnik EULEX-a

ŽALBENI SUD KOSOVOA
PaKr 4/2013
22. oktobar 2013.g.

